

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români

Cetățenii români care și-au stabilit domiciliul în străinătate¹ se confruntă cu o situație discriminatorie, cauzată de lipsa accesului la acte de identitate românești. În prezent, statul român le eliberează doar pașapoarte cu menționarea țării de domiciliu (denumite pașapoarte CRDS), iar emiterea acestora implică obligativitatea predării actului de identitate românesc (carte de identitate, buletin de identitate etc.):

„Cetățeanul român care și-a stabilit domiciliul în străinătate are obligația ca, la înmânarea pașaportului simplu electronic ori a unui pașaport simplu temporar cu menționarea țării de domiciliu, să predea actul de identitate care atestă existența domiciliului în România, emis de autoritățile române.”²

Or, conform dispozițiilor legale în vigoare, pașaportul CRDS este considerat document de călătorie, și nu act de identitate³. Prin urmare, mulți dintre cetățenii români posesori ai pașapoartelor CRDS întâmpină dificultăți semnificative în interacțiunea cu instituțiile publice, determinate de lipsa unui act de identitate românesc valabil.

De altfel, această problemă a făcut deja obiectul unei Cereri de decizie preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) de către Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ), în cauza C-491/21 – WA / Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din Ministerul Afacerilor Interne⁴. Reclamantul WA, cetățean român cu domiciliul în Franța, a dat în judecată Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date în legătură cu refuzul acesteia din urmă de a-i elibera o carte de identitate ca urmare a faptului că și-a stabilit domiciliul într-un alt stat membru. În hotărârea emisă la data de 22 februarie 2024, CJUE a statuat că legislația română adusă în discuție în acest litigiu încalcă dreptul cetățenilor la liberă circulație și ședere în cadrul Uniunii Europene și, totodată, creează o diferență de tratament între cetățenii români cu domiciliul în România și cei cu domiciliul în alt stat membru al Uniunii Europene:

„Rezultă că legislația română în materie de eliberare a documentelor de călătorie stabilește o diferență de tratament între cetățenii români cu domiciliul în străinătate, inclusiv în alt stat membru, și cei care au domiciliul în România, acestora din urmă putându-li-se elibera unu sau două documente de călătorie care să le permită să se deplaseze în interiorul Uniunii, și anume o carte de identitate și un pașaport, în timp ce primilor li se poate elibera numai un pașaport ca document de călătorie.

[...]

Rezultă din tot ceea ce precedă că articolul 21 TFUE și articolul 45 alineatul (1) din cartă coroborate cu articolul 4 alineatul (3) din Directiva 2004/38 trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații a unui stat membru în temeiul căreia unui cetățean al Uniunii, resortisant al acestui stat membru care și-a exercitat dreptul la liberă circulație și ședere în alt stat membru, i se

¹ Aproximativ un milion de români și-au stabilit în mod oficial domiciliul în străinătate:

<https://www.roaep.ro/prezentare/wp-content/uploads/2024/11/Anexa%20nr.3-31.10.2024.pdf>

² Art. 34 alin. (6) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

³ Vezi Ordonanța de urgență nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români și Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:62021CN0491>

refuză eliberarea unei cărți de identitate cu valoare de document de călătorie în interiorul Uniunii pentru singurul motiv că și-a stabilit domiciliul pe teritoriul acestui alt stat membru.”⁵

După pronunțarea acestei hotărâri, ÎCCJ a obligat definitiv Direcția Generală pentru Evidența Persoanelor să-i elibereze reclamantului o carte de identitate. La o lună de zile de la pronunțarea sentinței, mai exact în data de 9 mai 2024, DGEP i-a eliberat cartea de identitate, care la rubrica „Domiciliu” conține mențiunea „Fără domiciliu în România”.⁶

Cauza evidențiază nevoia urgentă de a remedia această inechitate printr-o intervenție legislativă clară, care să garanteze drepturi egale pentru toți cetățenii români, indiferent de domiciliul lor.

România, ca stat membru al Uniunii Europene, are obligația de a respecta și de a implementa legislația europeană, inclusiv principiile consacrate de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și directivele aplicabile, așa cum este Directiva 2004/38/CE privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora. În lumina obligațiilor asumate de România prin aderarea la Uniunea Europeană și în contextul precedentului creat de hotărârea CJUE, se impune adoptarea unei modificări legislative care să asigure eliminarea discriminării indirecte între cetățenii români cu domiciliul în România și cei cu domiciliul în alte state, astfel încât și aceștia din urmă să poată beneficia de acte de identitate românești.

De altfel, într-un răspuns la o interpelare adresată, Ministerul Afacerilor Interne a admis necesitatea „identificării soluțiilor normative pentru aducerea la îndeplinire a aspectelor statutate de instanța europeană”⁷.

Prin prezenta propunere legislativă introducem posibilitatea ca cetățeanul român care dorește să își stabilească/și-a stabilit domiciliul în străinătate să poată solicita eliberarea unei cărți de identitate ori a unei cărți electronice de identitate cu menționarea țării de domiciliu, atunci când se afla în una dintre situațiile următoare, identice cu cele prevăzute de lege pentru eliberarea pașapoartelor CRDS⁸:

- a dobândit un drept de ședere pentru o perioadă de cel puțin un an sau, după caz, i s-a prelungit succesiv dreptul de ședere, în decurs de un an, pe teritoriul statului respectiv;
- a dobândit un drept de ședere pe teritoriul statului respectiv, în scopul reunificării familiale cu o persoană care domiciliază pe teritoriul aceluiași stat;
- a dobândit un drept de lungă ședere sau, după caz, un drept de ședere permanentă pe teritoriul statului respectiv;
- a dobândit cetățenia statului respectiv;
- a dobândit un drept de muncă ori este înscris într-o instituție privată sau publică cu scopul principal de a urma studii, inclusiv de formare profesională;
- deține un certificat de înregistrare ori un document care atestă rezidența într-un stat membru al Uniunii Europene, al Spațiului Economic European sau în Confederația Elvețiană, eliberat

⁵ Vezi Hotărârea Curții din data de 22 februarie 2024 în cauza C-491/21:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=41516F3D18F4FA3FE845E507743524A7?text=&docid=283042&pageIndex=0&doclang=RO&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=3360198>

⁶ Vezi

<https://www.luju.ro/precedent-urias-pentru-romanii-din-diaspora-inalta-curte-a-obligat-definitiv-evidenta-populatiei-sa-i-elibereze-avocatului-corneliu-liviu-popescu-carte-de-identitate-fara-domiciliu-in-romania-autoritatile-s-au-executat-la-doar-cateva-saptamani-de-la-deciz>

⁷ Vezi răspunsul Ministerului din data de 14.06.2024:

<https://www.senat.ro/PDFIntrebari/b%20r%2028%2005%20mihail%203378%20b.pdf>

⁸ Situațiile prevăzute la art. 34 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate*.

de autoritățile competente dintr-un stat membru al Uniunii Europene, al Spațiului Economic European sau din Confederația Elvețiană.

La rubrica "Domiciliu" va figura țara de domiciliu, pe modelul pașapoartelor CRDS⁹.

Cărțile de identitate cu menționarea țării de domiciliu vor putea fi solicitate atât la misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României din străinătate, cât și la orice serviciu public comunitar de evidență a persoanelor din România.

Actele necesare, procedura de depunere și soluționare a cererilor, precum și termenele de soluționare, vor fi stabilite prin normele metodologice de aplicare a legii. În acest sens, am prevăzut un termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a legii pentru ca Guvernul, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne și a Ministerului Afacerilor Externe, să adopte normele metodologice de aplicare.

Eliberarea cărților de identitate pentru cetățenii care locuiesc în afara granițelor este o practică comună în numeroase state europene; Republica Franceză¹⁰, Republica Italiană¹¹ sau Regatul Țărilor de Jos¹² sunt doar cateva exemple în acest sens. România, având una dintre cele mai mari comunități din Diaspora, însumând milioane de cetățeni, trebuie să răspundă urgent nevoilor acestora, care de peste două decenii se confruntă cu dificultăți în accesarea actelor de identitate. Adoptarea unei soluții legislative eficiente și clare pentru aceștia reprezintă o prioritate absolută, iar implementarea sa nu mai poate fi amânată.

În numele inițiatorilor,
Sen. George-Cătălin BOCHILEANU

Semnat: Bochileanu George-Catalin
Data si ora semnarii: 2025.01.27 10:31:44 +0200
Mater: Proiectare Legislativa
Locatie: Deputat

Dep. Ștefan-Iulian LÖRINCZ

STEFAN
IULIAN
LORINCZ

Digitally signed by
STEFAN IULIAN
LORINCZ
Date: 2025.01.27
10:45:40 +02'00'

⁹ Astfel, se va asigura corelarea rubricilor „Domiciliu” din pașaportul CRDS și cartea de identitate, în situația în care solicitantul optează pentru ambele documente.

¹⁰ Vezi

<https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/services-aux-francais/documents-officiels-a-l-etranger/article/comment-faire-une-demande-de-carte-nationale-d-identite>

¹¹ Vezi

<https://www.cartaidentita.interno.gov.it/en/request-cie/#:~:text=It%20is%20possible%20to%20apply,with%20the%20online%20booking%20service>

¹² Vezi

<https://www.government.nl/topics/identification-documents/passports-identity-cards-and-dutch-nationality-certificates/applying-for-a-dutch-passport-abroad>

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ROMANIA

[illegible]